N°. 128. 1857.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 31 MEI EN MAANDAG 1 JUNIJ.

Uit hoofde van het PINKSTERFEEST *zal op* Maandag *geene Courant worden uitgegeven.*

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 28 Mei jl., n°. 57, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam te benoemen:

tot kapiteins, *J. van Someren Brand*, *J. J. Beckeringh* en *J. C. A. Walraven*, thans 1ste luitenants;

tot 1ste luitenants, *J. P. van Rossum*, mr. *J. Wertheim*, *J. C. Wins*, *U. H. Wilkens*, *W. C. Bonebakker* en *P. Rahusen*, thans 2de luitenants;

tot 2de luitenants, mr. *R. Koopmans*, mr. *H. J. van Lennep*, *C. Hartsen* Jcbzn., *J. H. Beuker*, mr. *E. J. Everwijn Lange*, *A. J. Cnoop Koopmans*, *P. J. Ihnken* en *G. J. H. Bruinier*.

Bij besluit van 28 Mei jl., n°. 58, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan den heer *L. J. A. van der Kun*, inspecteur van den waterstaat in algemeene dienst, vergunning te verleenen tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van den Rooden Adelaar 2de klasse met de ster;

2°. aan den heer *J. C. Eyssell*, referendaris bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, vergunning te verleenen tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van den Rooden Adelaar 2de klasse;

3°. aan den ingenieur van den waterstaat *W. C. P.* baron *van Reede van Oudtshoorn*, ingenieur bij de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, vergunning te verleenen tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van den Rooden Adelaar 3de klasse;

hun respectivelijk door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 30sten Mei* 1857.

Door de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam is, onder dagteekening van den 25sten April jl., overeenkomstig art. 14 van haar reglement, aan den Koning het navolgende verslag aangeboden:

SIRE!

Het verslag, dat de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam de eer heeft Uwer Majesteit aan te bieden, strekt zich uit over eene tijdsruimte, gaande van de maand April des jaars 1856 tot aan dezelfde maand des loopenden jaars. Gedurende haar, waren de werkzaamheden der Akademie zoo menigvuldig en zoo verschillend, dat, om de zoo zeer gewenschte beknoptheid te bewaren, het doeltreffend geacht wordt, alleen de hoofdrigtingen aan te geven en de bijzonderheden buiten vermelding te laten. De Akademie acht zich te meer tot dergelijke handeling gedrongen, vermits de mededeeling van hare verslagen, waarin de hoofdsom van al hare werkzaamheden Uwer Majesteit meer dan eenmaal 's jaars wordt bekend gemaakt, de herhaalde opgave daarvan minder gewenscht maakt.

Eene der hoofdrigtingen in de werkzaamheid der Akademie in den jongsten jaarkring was taalkennis. Zij zette daarin den arbeid voort, reeds ten vorigen jare aangevangen, en hield zich in meer dan *ééne* zitting bezig met het door haar medelid *Roorda* ter spraak gebragt » verschil in spreek- en in schrijftaal," waarover belangrijke en levendige beraadslaging werd gevoerd, waaraan de spreker en vooral de heeren *de Vries* en *Brill* deel namen. Zij zal ongetwijfeld voor dit onderwerp niet onvruchtbaar blijven.

In de jongste gewone vergadering der Letterkundige Afdeeling knoopte de heer *van Lennep* daaraan zijne opmerkingen over taal, stijl en spelling, welke levendige wisseling van gedachten uitlokten, en den weg voorbereidden waarop verder zal worden voortgearbeid.

Uit een geheel ander oogpunt werd dit onderwerp door een lid der Natuurkundige Afdeeling opgevat, toen hij haar in twee achtereenvolgende vergaderingen zijne nasporingen omtrent spraak en taal bekend maakte, en daaraan eene voordragt knoopte over den physischen aard der vocalen, waarin hij toonde dat deze bestaan uit den klank der stem, gepaard met een geruisch van eene bepaalde hoogte. De Akademie hoopt spoedig door haar medelid *Donders* in staat gesteld te worden om dezen zijnen arbeid wereldkundig te doen worden.

Verwant met taalstudie is de werkzaamheid door de aanvaarding van het legaat van wijlen *J. H. Hoeufft* der Akademie opgelegd. Zij heeft de beide Latijnsche gedichten van den heer *J. van Leeuwen* met den tweeden prijs bekroond, en de gedichten zelve door den druk openlijk bekend gemaakt. Haar later bekend gemaakt en zooveel mogelijk verspreid programma had ten gevolge, dat vier dichtstukken naar den prijs dongen, en dat aan een dezer, getiteld » Octaviae querela", de zilveren eerepenning werd toegekend. Als schrijver daarvan heeft zich de heer *J. van Leeuwen*, predikant te Zegwaart, bekend gemaakt.

Van geheel anderen aard is eene andere werkzaamheid, welke zich voor een deel aan de letterkundige, voor een ander deel aan de geneeskundige wetenschap hecht. Zij heeft betrekking op eene nieuwe uitgave der werken van *Hippocrates*, door haar medelid *F. Z. Ermerins* ondernomen, en waarvan de kosten voor een deel door de Akademie zullen worden gedragen. Deze onderneming wordt met zoo veel ijver voortgezet, dat van het 1ste deel reeds meer dan 30 bladen zijn afgedrukt, en zich van de sierlijkheid zoowel als van de classieke belangrijkheid dezer uitgave de beste verwachtingen laten voeden. Daaraan hecht zich als van zelf eene verhandeling, door den heer *Karsten* aangeboden, over eene tot dusver niet gelukkig opgehelderde plaats in de redevoering van » Demosthens de Corona", waarop door hem eene emendatie wordt gegeven, die ook tot toelichting van andere plaatsen van oude schrijvers strekken kan.

Met de letterkunde en voor een deel ook met de geschiedenis verwant zijn de menigvuldige beschouwingen omtrent de Eugubinische tafels, waarover de heer *Rutgers* eene verhandeling in het licht gaf, reeds vermeld in het jongste verslag aan Uwe Majesteit. Zij gaven aanleiding tot rijke wisseling van gedachten in de zittingen der letterkundige afdeeling, als ook tot de uitgave van nieuwe betoogen, zoowel van den heer *Rutgers* als van de heeren *Leemans* en *Janssen* (1).

De overgang wordt hierdoor gemaakt tot de werkzaamheden in het vak der geschiedenis, welke vooral aan die des vaderlands dienstbaar werden gemaakt. Blijken daarvan zijn de door de heeren: *Bakhuijzen van den Brink*, *Koenen*, *Delprat*, *Leemans* (2) in de verslagen en mededeelingen uitgegeven verhandelingen, en de belangrijke wisseling van gedachten daarover gevoerd in de zittingen der Letterkundige Afdeeling. Elke dezer toch heeft de opheldering ten doel van eenig punt van vaderlandsche geschiedenis. Niet minder geldt zulks van eene door den heer *Moll* aangeboden verhandeling over de boekerij van het St. Barbara-klooster te Delft, met welke eene nieuwe reeks van werken der Akademie een aanvang zal nemen. Zij is reeds afgedrukt en zal binnen korten tijd Uwer Majesteit aangeboden worden.

Het is hier de plaats te gewagen van een voorstel van den heer *Janssen* tot uitgave en toelichting van afbeeldingen der overblijfselen van oud-vaderlandsche kunst, hier en daar in Nederland verspreid. De Letterkundige Afdeeling heeft in eene harer jongste vergaderingen dit voorstel toegejuicht en besloten daaraan voorloopig gevolg te geven door de bekendmaking in hare verhandelingen van eenige muurschilderingen in de St. Janskerk te Gorinchem gevonden, waarvan de afbeeldingen, bewaard in de Koninklijke boekerij te 's Gravenhage, door den Minister van Binnenlandsche Zaken ter beschikking der afdeeling werden gesteld. Verwant daarmede is de voor de geschiedenis der Nederlandsche kunst gewigtige mededeeling van den heer *Nijhoff* over een handschrift afkomstig van het klooster Bethlehem bij Doetinchem, welke, reeds opgenomen in de Verslagen en mededeelingen der Letterkundige Afdeeling, nader omgewerkt en met eene afbeelding versierd het licht zal zien in hare Verhandelingen in 4°, waartoe het reeds ter perse is.

Een verslag van den oudheidkundige *Pittakis* te Athene, wegens antiquarische ontdekkingen op de Acropolis van Athene, den heer *Bake* door Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken toegezonden, gaf tot de overweging aanleiding, of dit niet op uitgebreider schaal behoorde bekend gemaakt te worden. De uitslag daarvan zal in een volgend verslag Uwer Majesteit worden medegedeeld.

Voor een deel met de geschiedenis, voor een ander deel met de practische toepassing der natuurkunde verwant, is eene aanvraag van den directeur van het Rijks-Museum van Oudheden te Leyden over een fragment beton, voor vele jaren reeds in de omstreken van Maastricht op aanmerkelijke diepte bloot gelegd. De Natuurkundige Afdeeling stelde deze aanvraag en voornoemd fragment in handen van de heeren *Rose* en *Storm Buijsing* en ontving later met belangstelling het bewijs van haar medelid *van Breda*, dat over vele jaren reeds eene steenmassa, met genoemd stuk beton overeenkomende, is gevonden bij het droogleggen van eenen sluisput aan de Lemmer in Friesland. Daarna is den secretaris der Natuurkundige Afdeeling nog een derde dergelijk stuk beton ter hand gesteld, voor vele jaren in Zeeland opgegraven. Over een en ander werd in de jongste

(1) *L. J. F. Janssen*, Bedenkingen tegen het betoog van den heer *A. Rutgers* over de onechtheid der Eugubinische tafelen in Versl. en med. Letterk. Afd. d. II, bl. 24.

A. Rutgers, Over de Tabulae Eugubinae, naar aanleiding van de bedenkingen van den heer *L. J. F. Janssen*, ibid. blz. 103.

C. Leemans, Bedenkingen tegen de verhandelingen van den heer *A. Rutgers*, over de Tabulae Eugubinae, ibid. blz. 183.

(2) *R. C. Bakhuizen van den Brink*, Bijdrage over den oorsprong en den aard der Achterleenen in het graafschap Holland, 1ste gedeelte, in Verslag. en med. Letterk. Afd. deel II., blz. 130.

H. J. Koenen, Over een brief van Filips II aan den Hertog van Parma, beschouwd in verband tot den Duitschen Rijksban; ibid. blz. 59.

C. Leemans, Mededeeling van eene nieuw ontdekte bijdrage tot de geschiedenis der vaderlandsche kunst, ibid. blz. 238.

gewone vergadering der afdeeling een verslag uitgebragt, dat in het proces-verbaal dier zitting zal worden opgenomen.

Van meer bespiegelenden aard is eene voordragt van den heer *de Greuve* in eene der zittingen van de Letterkundige Afdeeling gehouden over de vraag: » of de wijsbegeerte als eene zelfstandige wetenschap te beschouwen is?" Zij gaf tot eene belangrijke wisseling van gedachten aanleiding, waaraan de heeren *Opzoomer* en *Scholten* met den spreker deel namen.(1)

In de wis- en natuurkundige wetenschappen had de Akademie in den jongsten tijd enkele werkzaamheden te verrigten, welke, van meer practischen aard, haar onmiddellijk met 's Lands regering in aanraking bragten. Zoo werd zij door Uwer Majesteits Minister van Oorlog geraadpleegd omtrent het stellen van bliksemafleiders op buskruid-magazijnen. Voorgelicht door hare medeleden *van Rees* en *Delprat* had zij het genoegen daarop te dienen van raad, en werd haar verslag van wege den Minister ten behoeve van het wapen der genie, door den druk bekend gemaakt, en door de Akademie opgenomen in de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling (2). Het heeft aldaar tot belangrijke overwegingen van de zijde van den heer *D. G. Muller*, secretaris-generaal van het Departement van Marine, aanleiding gegeven, gelijk blijkt uit zijne » Beschouwingen over de werking der dampkringselectriciteit en de beveiliging van gebouwen daartegen", der Akademie aangeboden en door haar opgenomen in de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling.

Een voorstel van haar rustend medelid *G. Vrolik* over het verwaarloozen der houtcultuur gaf aanleiding tot het indienen van een adres daaromtrent aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, dat, opgenomen in de *Staats-courant*, de aandacht trok van den heer *J. D. Rumph*, die zich hierdoor genoopt gevoelde om een handschrift over vaderlandsche houtcultuur Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken aan te bieden. Zijne Excellentie verlangde daarop de voorlichting der Akademie en ontving ten antwoord, dat het wenschelijk is, dat genoemd Handschrift den inzender worde teruggegeven met beleefden dank voor zijne welwillende pogingen, en het aan hem worde overgelaten, welk gebruik hij van zijn geschrift zou verlangen te maken. De Akademie had het genoegen te vernemen, dat Zijne Excellentie zich met hare zienswijze vereenigde.

Nog over een ander onderwerp, evenzeer met den landbouw in betrekking, werd de Akademie door Uwen Minister van Binnenlandsche Zaken geraadpleegd. Het betreft een adres van den heer *J. Wttewaall* aan Uwe Majesteit over het benoemen eener commissie, aan welke de taak zoude worden opgedragen tot zamenstelling van een werk over de insekten, welke den landbouw in den uitgestrektsten zin benadeelen. Voorgelicht door hare leden *J. van der Hoeven*, *Harting* en *Miquel*, adviseerde de Akademie gunstig op het adres van den heer *Wttewaall*. Het was haar aangenaam te vernemen dat dien ten gevolge door Uwe Majesteit eene commissie is benoemd, belast met het onderzoek naar den tijd en de kosten, gevorderd tot de zamenstelling van dergelijk boekwerk.

Eene derde lastgeving van den Minister van Binnenlandsche Zaken heeft betrekking op de kruidkunde. Zij geldt een adres van de heeren medicinae doctoren *van den Bosch* en *van der Sande Lacoste*, betreffende de voortzetting der uitgave van de Bryologia Javanica, gestaakt door den dood van den heer *F. Dozy*. De Natuurkundige Afdeeling heeft daarop gunstig geadviseerd, en had het genoegen te vernemen, dat Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken zich met haar advies heeft vereenigd.

Eenigzins verwant daarmede is het onderwerp der briefwisseling van den Minister van Kolonien met de Akademie. Zij geldt een adres van den heer *Tama* te Paramaribo, omtrent plantdeelen, welke hij beweert met goed gevolg aangewend te hebben tot genezing van lepra, elephantiasis en epilepsie. De Akademie blijft zich nog steeds met dit gewigtig onderwerp bezig houden, en hoopt de uitkomsten harer beraadslaging in een volgend Verslag Uwe Majesteit aan te bieden.

Eene vierde lastgeving van den Minister van Binnenlandsche Zaken geldt de uiteenloopende gevoelens over de vraag, wat met het beste gevolg, ter voorkoming van zelfontbranding van steenkolen gedaan moet worden. Zij werd den 30sten Maart jl. der Akademie gezonden, gaf tot een uitvoerig verslag van de heeren *G. J. Mulder* en *A. H. van der Boon Mesch* aanleiding, dat onder begeleidend schrijven aan Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken zal worden aangeboden.

De vervalsching der levensmiddelen, een onderwerp heden van groote actualiteit, trok de aandacht van een der leden van de Akademie, die haar in de vergadering van den 31sten Mei ll. ter sprake bragt, waaruit, op advies eener daartoe benoemde commissie, een adres aan den Minister van Binnenlandsche Zaken voortvloeide, dat den 30sten October 1856 ingediend, even als het adres reeds in de maand Januarij van den jare 1854 aangeboden over een opzettelijk onderzoek betreffende de zorg voor den algemeenen gezondheidstoestand in Nederland, tot heden onbeantwoord bleef.

Aan dit onderwerp hecht zich een ander van gelijken practischen aard, waarvan zij de behandeling aan hetzelfde medelid, den heer *van der Boon Mesch*, verschuldigd is. Het betreft de bepaling van het alcohol-gehalte in vloeistoffen, die, behalve alcohol en water, nog andere stoffen in zich bevatten. Eene verhandeling daarover verscheen in het 3de stuk van het Vde deel der Verslagen en mededeelingen van de Natuurkundige Afdeeling.

Op een geheel ander terrein hielden drie andere leden der Akademie zich met practische toepassingen der wetenschap bezig. De heer *van Hall* sprak over de noodzakelijkheid der verbetering van den landbouw in de Nederlandsche West-Indien, inzonderheid in den tegenwoordigen tijd." Een kort uittreksel werd er van opgenomen in de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling (3) en zijne verhandeling zelve zal elders het licht zien.

De heer *Buijs Ballot* schetste in korte trekken de werkzaamheden van het Koninklijk Meteorologisch Instituut, en toonde hoe de uitkomsten van wetenschap en ervaring tot verblijdend uitwerksel hadden, dat, voor een vijf-en-twintig-tal schepen, de weg naar Java meer zuidelijk is geweest dan vroeger, ten gevolge waarvan zij gemiddeld de reis meer dan vier dagen bekort hebben boven andere, die den ouden weg bleven kiezen (1).

(1) Zie proces-verbaal van 8 September 1856 in Versl. en med. Letterk. Afd., II, bladz. 77 en volgg.

(2) Zie deel V bladz. 214.

(3) Proces-verbaal 27 September 1856, in Versl. en med. Natuurk. Afd., deel V, bl. 240.

De heer *Delprat* sprak over den invloed, welken eene afsluiting tusschen de Waal en de Maas te St. Andries op den waterspiegel van de Maas kan hebben; te weten op het gedeelte der Maas, gelegen tusschen Grave en Woudrichem (2). De Akademie ziet met verlangen de aanbieding te gemoet der verhandeling, welke het geacht medelid haar toezegt over dit voor landbouw en scheepvaart zoo belangrijk onderwerp.

Daaraan hecht zich als van zelf de behandeling der geschiedenis van den waterstaat, welke de Akademie zich steeds tot taak blijft stellen. Zij trad daarover in onderhandeling met Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken; en vertrouwt, dat de beraadslagingen der algemeene Vergadering, voorgelicht door de daartoe benoemde commissie, haar tot eenen geregelden gang van werkzaamheden bij dit voor Nederland zoo gewigtig onderwerp zullen voeren.

Voor een ander met het genoemde ten naauwste verknocht onderwerp, de geschiedenis van de daling van den bodem in Nederland, blijft de Akademie even als voor de wetten der watergetijden de bouwstoffen regelmatig verzamelen. Zij heeft den ijver te prijzen der beide heeren *van der Sterr*, die haar de waarnemingen, geschied aan den Helder en te Amsterdam, maandelijks doen toekomen, en verheugt zich tevens dat de Minister van Binnenlandsche Zaken ook aan hare overige voorstellen daaromtrent belooft gevolg te zullen geven. De werkzaamheid, welke zij daarin onderneemt, is ongetwijfeld eene van langen duur, maar eenmaal met goed gevolg ten uitvoer gebragt, mag men vertrouwen, dat zij rijke vruchten zal afwerpen.

De geologische kennis van Nederland, welke in het Verslag des vorigen jaars een zoo gewigtig deel inneemt, hield in den jongsten tijd de Akademie slechts op ondergeschikte wijze bezig. De heer *Staring* onderhield haar over het maken van geologische onderscheidingen op kaarten van Nederland, en deed daarbij de groote verdiensten uitkomen van een werkje, onlangs door het Topographisch bureau bij het Departement van Oorlog als voorschrift gereed gemaakt van den Nederlandschen topographischen ingenieur.

De heer *W. Vrolik* deed in de vergadering van den 25sten October jl. der Natuurkundige Afdeeling beenderen en tanden zien van den mammouth (Elephas primigenius), in de maand November des jaars 1855 bij Maarsbergen opgegraven met de fragmenten van eenen zeer grooten en zwaren hertshoorn. Wat echter het gewigtig punt betreft der gestaakte werkzaamheden van de ontbonden geologische commissie, valt op dezen oogenblik niets verder te zeggen, dan dat door den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche Zaken geen gevolg is gegeven aan het doen overbrengen van de verzameling en van het archief der ontbonden geologische commissie naar het gebouw der Akademie, en dat bij de mededeeling van het besluit Uwer Majesteit, waarbij de heer dr. *Staring* benoemd is tot het zooveel mogelijk afwerken der taak dier commissie, Zijne Excellentie tevens berigt heeft, dat de voordragt daartoe aan Uwe Majesteit is voorafgegaan door een overleg met de commissie, die vroeger de Akademie van voorlichting diende, hetgeen aanleiding gaf dat de Natuurkundige Afdeeling in hare jongste vergadering besloot Zijne Excellentie beleefdelijk om mededeeling te verzoeken der briefwisseling met genoemde commissie gevoerd.

Verheugend is de uitkomst der vervaardiging van de kopijen der prototypen van meter en kilogramme. Hoewel deze werkzaamheid met velerlei teleurstelling te kampen had, en zij van de zijde van de m[illegible] de verificatie belaste commissie groote inspanning eischte, is zij zoo verre volbragt, dat men alsnu binnen zeer korten tijd op voltooijing en aflevering der kopijen kan rekenen.

Eindelijk is het hier de plaats te gewagen van een voorstel van den heer *Sloet*, bij de Letterkundige Afdeeling der Akademie in beraadslaging, over een adres aan Uwer Majesteits Regering, omtrent eene wenschelijke behartiging der belangen van de wetenschap, bij de herziening der regten van in- en uitvoer.

Deze waren, Sire, de werkzaamheden door welke de Akademie, hetzij op eigen aandrang, hetzij door hooger last, de wetenschap dienstbaar trachtte te maken aan de belangen der maatschappij. Het is echter verre van af, dat zij daarom hare zelfstandige uitbreiding en vooruitgang veronachtzaamde. Veeleer toch zoude men daarin haren werkkring nog uitgebreider dan in dien der practische toepassing mogen heeten. Regelmatig bleef zij voortgaan met de uitgave der » Tables d'intégrales définies" van den heer *Bierens de Haan*, reeds aangevangen vóór den tijd, op welken zij het genoegen had hem onder hare medeleden te tellen. Zij is nu tot het zes en veertigste blad gevorderd, en wordt op zeventig quarto vellen druks berekend. De bekendmaking van het eerste gedeelte daarvan, in den jare 1856, heeft de aandacht des algemeens zeer op dezen gewigtigen en kostbaren arbeid gerigt. Naar al hetgeen daarover vernomen wordt, mag men als eenparige meening der deskundigen aannemen, dat de Akademie een verdienstelijk werk deed, toen zij de uitgave op zich nam van een zoo veelomvattenden arbeid, waarvoor de particuliere krachten van den boekhandel, zelfs buiten 's lands, bleken te kort te schieten. De heer *de Haan* ging ijverig op denzelfden weg voort. Eene tweede verhandeling van hem over een gelijksoortig onderwerp is ter perse en zal in het Vde deel der Verhandelingen van de Natuurkundige Afdeeling het licht zien.

In het vak der natuurkunde zijn de verhandelingen van twee leden der Akademie, de heeren *Buijs Ballot* en *van Breda* (3), te noemen, Uwer Majesteit bekend geworden in de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling, als ook eene verhandeling aangeboden door den heer *Baehr*, wien geen titel met de Akademie verbindt. Zij betreft de draaijende beweging van een ligchaam om een vast punt, en de beweging der aarde om haar zwaartepunt. Aangenomen door de Akademie, zal zij in het Vde deel der Verhandelingen van de Natuurkundige Afdeeling het licht zien.

(1) Proces-verbaal 29 November 1856, in Versl. en med. Natuurk. Afd., deel V, bl. 326.

(2) Proces-verbaal van 31 Mei 1856, in Versl. en med. Natuurk. Afd., deel V, bl. 105.

(3) *C. H. D. Buijs Ballot*, Over de strekking van eenige algemeene beginselen in de natuurkunde, in Versl. en med. der Natuurk. Afd. dl. V, bl. 77.

J. G. S. van Breda, Eenige waarnemingen over de zoogenaamde nabeelden, ibid, bl. 312.

De heer *Harting* droeg in eene der vergaderingen eenige beschouwingen voor over verbeteringen, in te voeren bij het gebruik des mikroskoops. Zij hebben betrekking op de verlichting der objectieftafel met opvallend licht, en op de wijze, waarop het gemakkelijkst een mikroskopisch voorwerp weder onder het gezigtsveld kan gebragt worden.

Later kwam haar medelid nogmaals op ditzelfde, door hem met zoo veel ernst en voorliefde behandeld onderwerp terug, door haar op eene voordragt te onthalen omtrent de geschiedenis der binoculaire mikroskopen, en haar een mikroskoop te doen zien, dat beurtelings als monoculair, als binoculair, als quadrioculair of als stereoskopisch mikroskoop kan gebruikt worden.

Aan de behandeling dezer toepassing der gezigtkunde hecht zich de spreekbeurt, door den heer *Oudemans* in eene der jongste vergaderingen van de Natuurkundige Afdeeling vervuld, » Over de bepaling der kromme stralen van spherische linzen", waarin hij twee nieuwe, door hem bedachte en practisch bruikbaar bevonden handelwijzen door hiertoe mededegebragte toestellen toelichtte.

Een ander onderdeel van dezen tak der physica werd door den heer *J. W. Ermerins* tot onderwerp eener bijdrage gekozen: » Over identiteit van licht en stralende warmte", welke hij ter plaatsing aanbood in de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling.

De heer *Stamkart* kwam terug op een reeds vroeger door hem behandeld onderwerp, en deed mededeeling omtrent een door hem uitgedacht werktuig, waardoor de afwijkingen van het kompas, voortgebragt door de aantrekking van het scheepsijzer, voorgesteld en aangewezen kunnen worden, in de onderstelling dat het met de plaats van het schip en gedeeltelijk met den tijd veranderlijk deel der afwijkingen niet te aanmerkelijk zij. Eene verhandeling hierover zal opgenomen worden in de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling.

De beoefening der sterrekunde had tot merkwaardige uitkomst, dat de Verslagen en mededeelingen der Akademie eene briefwisseling deden ontstaan tusschen twee sterrekundigen van grooten naam, gevestigd op twee verre van elkander verwijderde punten, den heer *Struve* te Pultawa en den heer *Kaiser* te Leyden. Deze briefwisseling werd opgenomen op blz. 150 en volgg. van deel V der Verslagen en mededeelingen van de Natuurkundige Afdeeling. De ring van Saturnus, waarover het wetenschappelijk geschilpunt ging, gaf later den heer *Kaiser* aanleiding om er op nieuw op terug te komen, toen hij de stelling van *Secchi* te Rome toetste aan metingen, volbragt op het Observatorium der hoogeschool te Leyden. Zijn betoog werd in hetzelfde boekdeel op blz. 354 en volgg. opgenomen.

Voor de werken in 4° der Akademie bood hetzelfde medelid in de jongste vergadering der Natuurkundige Afdeeling eene verhandeling aan » Over de eerste onderzoekingen met den mikrometer van *Airy*, volbragt op het Observatorium der hoogeschool te Leyden."

Voorts had de Akademie aan een harer jongste leden een groot aantal verhandelingen van astronomischen inhoud te danken. Zij gaf in hare werken in 4° formaat uit en verspreidde alomme zijne » Zweijaehrige Beobachtungen der meisten jetzt bekannten veraenderlichen Sterne;" nam in hare Verslagen en mededeelingen een berigt op eener ontdekte nieuwe veranderlijke ster, als ook eene » Bepaling van de loopbaan der planeet Proserpina uit de gezamenlijke op haar, bij hare drie eerste verschijningen gedane waarnemingen, met inachtneming van de storingen door Jupiter en Saturnus"; terwijl daarin binnen korten tijd zal verschijnen eene verhandeling » Over de bepaling der geographische lengte door de waarneming van gelijke hoogte der maan en eener ster."

Voor de scheikunde ontving de Akademie van den heer *Gunning*, door geenen titel met haar verbonden, eene » Bijdrage tot de kennis van brucine," welke zij in het Vde deel der Verslagen en mededeelingen van de Natuurkundige Afdeeling opnam, en plaatste haar medelid *G. J. Mulder* daarin zijn betoog over de ontledingswijzen en zamenstelling der verbindingen van het koper met andere metalen," welke hij bepaaldelijk van toepassing maakte op de zamenstelling van de Nederlandsche en Oost-Indische koperen munten, als ook op die van koper-ertsen en van koper-alliages. Later onthaalde de heer *Mulder* eene der vergaderingen van de Natuurkundige Afdeeling op eene uiteenzetting der wijze, om scheikundig de hoeveelheden der ligchamen te bepalen in maat en gewigt.

De heer *van der Boon Mesch* trad in de opgave van eenige bijzonderheden, zoowel omtrent de afzonderingswijze van het aluminium, als omtrent de smelting van platina.

De heer *van Hasselt* koos de toepassing der scheikunde op de leer der vergiften tot onderwerp zijner behandeling en sprak, naar aanleiding van eenige door hem genomen proeven, over strychnine-vergiftiging, waarover hij in de jongste vergadering der Natuurkundige Afdeeling eene verhandeling aanbood voor hare Verslagen en mededeelingen.

Aan het hoofd der werkzaamheden in het vak der kruidkunde dient gesteld te worden de uitgave der Synopses Hepaticarum Javanicarum, aangeboden door den heer *van der Sande Lacoste*, wien geen titel aan de Akademie verbindt. Zij verscheen met hare twee en twintig goed uitgevoerde platen op den 1sten Februarij dezes jaars. Dat zij der Akademie op aanmerkelijke kosten te staan komt, zal hare rekening over het loopende jaar aanwijzen, maar hierdoor tevens leeren, dat de Akademie er prijs op stelt getrouw te blijven aan het voorschrift *e* van art. 3 van haar organiek reglement, gebiedende dat zij de uitgave van zoodanige belangrijke werken op zich neme, als anders voor den opbouw der wetenschap waarschijnlijk zouden verloren gaan. Dit gronddenkbeeld beheerschte ook een der leden van de Akademie, toen hij in eene der vergaderingen van de Natuurkundige Afdeeling het voorstel deed dat zij zich tot 's lands Regering zou wenden, ten einde de voortzetting te bevorderen der sedert geruimen tijd afgebroken uitgave der Flora Javae. Dit voorstel gaf tot levendige en belangrijke wisseling van gedachten aanleiding, maar bleef buiten verdere beraadslaging, toen de heer *Blume* verklaard had, dat de *Flora Javae* zal worden voortgezet, maar dat hij niet wenscht, dat de Akademie zich langer in zijn belang met deze zaak bezig houde.

De overige handelingen der Akademie betreffende de kruidkunde hebben betrekking op mededeelingen van den heer *Hasskarl*, opgenomen op bladz. 93, deel V van de Verslagen en mededeelingen; op waarnemingen van den heer *de Vriese* over eenen Cytisus Laburno-purpureus, aldaar op bladz. 120 vermeld; op beschouwingen van het rustend lid *G. Vrolik* over eenige physiologische eigenschappen van Viscum album (vogellijm), aldaar geplaatst op bladz. 263 en volgg.; op zijne beschrijving van » Merkwaardige Verschijnselen bij den groei eener Lonicera periclymenum L.", welke aldaar ter perse is; als ook op de aanteekeningen van de heeren *Miquel* en *de Vriese* aangaande de nieuwste onderzoekingen van de » Lichenes van Nederlandsch Oost-Indie", door de heeren *R. B. van den Bosch* en *C. Montagne*, opgenomen in het proces-verbaal der zitting der Natuurkundige Afdeeling van den 31sten Januarij jl.; op de beschrijving van eenen nog niet goed gekenden plantenvorm in Sumatra, door den heer *Miquel* (1); op de beschrijving van eenige nieuwe Indische plantengeslachten, tot de familie der Apocyneae behoorende, door hetzelfde medelid; — eindelijk op de voor Nederland zoo gewigtige uitkomsten der kina-cultuur op het eiland Java, van Augustus 1855 tot 30 November 1856, waarover haar medelid *de Vriese* haar eene verhandeling aanbood, welke wordt opgenomen in de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling.

Aan de dierkunde wijdde de secretaris der Natuurkundige Afdeeling zijne spreekbeurt, door haar zijne ontleedkundige nasporingen aan te bieden omtrent eenen Boom kengoeroe (Dendrolagus inustus), gestorven in den Zoölogischen tuin te Amsterdam. — Zij zullen worden opgenomen in het Vde deel der Verhandelingen van de Natuurkundige Afdeeling.

De heer *Halbertsma* nam tot onderwerp een punt van beschrijvende menschelijke ontleedkunde, betreffende de inplanting der Voorhoofdsspier, waarover hij een nader betoog heeft toegezegd voor de Verslagen en mededeelingen der Natuurkundige Afdeeling. Daaraan hecht zich eene mededeeling van den heer *Donders* over de kringspier der oogleden, opgenomen in het proces-verbaal der zitting van de Natuurkundige Afdeeling van den 31sten Januarij jl.

Ook de physiologie miste in de Akademie hare vertegenwoordiging niet. De heer *Donders* sprak over Imbibitie en Osmose, en deed daarvan een breedvoerig uittreksel opnemen in het uitgegeven proces-verbaal der zitting van 31 Mei jl. van de Natuurkundige Afdeeling. Later deelde hij zijne onderzoekingen mede omtrent de ontwikkeling en wisseling der haren, waarvan de hoofduitkomsten werden opgenomen in het proces-verbaal der zitting van 31 Januarij jl. van de Natuurkundige Afdeeling.

Eindelijk dient ook de ziektekundige ontleedkunde genoemd te worden ls een der onderwerpen, met wier behandeling de Akademie zich bezig hield. De heer *C. Pruijs van der Hoeven* sprak » over het verzuim bij lijkopeningen van het onderzoek van het ruggemerg," en de heer *Donders* deelde op den 31sten Mei jl. der Natuurkundige Afdeeling eene breedvoerige opgave mede » omtrent Colloid-metamorphose van het pigment in het oog en hare verwantschap tot verbeening."

Hiermede, Sire, sluit de opgave der werkzaamheden van de Akademie in de tijdsruimte, waarover dit verslag gaat. Van de maand April 1856 tot dezelfde maand des loopenden jaars zijn uitgegeven van Verslagen en mededeelingen der Letterkundige Afdeeling het IIde deel en van die der Natuurkundige Afdeeling het 3de stuk van het IVde deel met het geheele Vde deel; voorts de verhandelingen van de heeren *Oudemans* en *J. van der Hoeven*, waarmede de uitgave van het IIIde deel der verhandelingen in 4°. formaat voltooid is; eindelijk de verhandeling van den heer *van der Sande Lacoste*, uitmakende het 1ste gedeelte van het Vde deel der verhandelingen van de Natuurkundige Afdeeling in 4°, waarvoor verder ter perse is de verhandeling van den heer *Bierens de Haan*. Zijne » Tables d'intégrales définies", maken het IVde deel der Natuurkundige Verhandelingen uit en zullen vermoedelijk in den loop dezes jaars voltooid worden. Het Iste deel der uitgave van de werken van *Hippocrates* bestaat reeds uit dertig afgedrukte bladen in groot 4°. en zal vermoedelijk nog in den loop dezes jaars het licht zien. Door de Letterkundige Afdeeling is uitgegeven de verhandeling van den heer *Moll* » Over de boekerij van het St.-Barbara-klooster te Delft", welke de rij opent der verhandelingen in 4° formaat, welke de Letterkundige Afdeeling zich voorstelt te gaan uitgeven.

De betrekkingen der Akademie met buitenlandsche genootschappen hebben zich in het jongste jaar op belangrijke wijze uitgebreid. Ten gevolge van het voorstel van den heer *de Wal* in de algemeene vergadering van April 1856 is aan een vijftigtal buitenlandsche genootschappen, in Frankrijk, Engeland, Duitschland en Amerika, waarmede de Akademie nog niet in verbinding was, het voorstel gedaan tot eene ruiling van hunne werken tegen die van het voormalig Koninklijk Nederlandsche Instituut en van de tegenwoordige Akademie, waarvan eene lijst werd overgelegd. Door negentien dezer werd dit voorstel met gretigheid aangenomen, terwijl de overigen het tot heden onbeantwoord lieten. Opmerkelijk is het, dat betrekkelijk de genootschappen, in de verschillende provincien van Frankrijk verspreid, den meesten ijver in de beantwoording zoowel als in de toezending hunner werken aan den dag legden. Zij maken de grootste helft uit van bovengenoemd negentiental en zijn: 1°. Société des sciences, arts, belles lettres et agriculture à St. Quentin; 2°. Académie des sciences, inscriptions et belles lettres à Toulouse; 3°. Société des sciences, lettres et arts à Nancy; 4°. Académie des sciences à Rouen; 5°. Société des antiquaires de Picardie à Amiens; 6°. Société des antiquaires de Normandie à Caen; 7°. Société des antiquaires de la Morinie à St. Omer; 8°. Société Impériale d'agriculture, sciences et arts de l'arrondissement de Valenciennes; 9°. Académie de législation de Toulouse; 10. Société agricole scientifique et littéraire des Pyrénées Orientales.

In Duitschland en in Rusland werd het aanbod aangenomen door zeven van de dertien genootschappen waaraan het werd gerigt. Zij zijn: 1°. die Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften zu Görlitz; 2°. das Verein von Alterthumsfreunden im Rheinlande zu Bonn; 3°. die Königliche Akademie der Wissenschaften zu Erfurt; 4°. die Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde zu Giessen; 5°. das naturforschende Verein zu Riga; 6°. die naturforschende Gesellschaft zu Dorpat; 7°. die Kurlandische Gesellschaft für Literatur und Kunst zu Mittau. De beide overigen zijn het Norske Videnskabs Selskab te Drontheim en de Accademia economico agraria dei Georgo fili di Firenze.

De toezending van en aan al deze genootschappen, gevoegd bij het meer dan honderdtal, waarmede de Akademie reeds in verbinding is, geven aan hare boekerij eene aanzienlijke uitbreiding, maar maken ook hare administratie zeer werkzaam. Ten einde den rijkdom der boekerij ook nog op andere en tevens onkostbare wijze te verhoogen, stelde de Akademie zich gaarne in verband met de Commissie tot internationale ruiling, van welke

---

(1) Ter perse voor het 1ste nommer van het VIde deel der Verslagen en mededeelingen Natuurk. Afd., onder den titel van » Rhodoleiae (*Champ.*) generis adhuc imperfecte cogniti characterem adjecta specie Sumatrana, exposuit *F. A. G. Miquel*".

zij de meest heusche medewerking ondervond; en beproeft de algemeene secretaris der Akademie niet zonder goed gevolg ruilingen met buitenlandsche boekhandelaren, waarmede het dubbele voordeel verbonden is, dat, terwijl aan de eene zijde er de boekenschat der Akademie door verrijkt wordt, er aan de andere zijde voor de werken der Akademie eene buitenlandsche markt door wordt verzekerd, welke haar eigenlijk tot heden ontbrak. Deze maatregel is wel is waar van te jonge dagteekening om zijne gevolgen ten volle te kunnen overzien, maar het laat zich intusschen verwachten, dat deze vruchtbaar zullen zijn voor het meer en meer bekend maken der wetenschappelijke werkzaamheid in Nederland. Beantwoording aan dit doel zal steeds eene der dierbaarste verpligtingen der Akademie wezen. Door hare beste pogingen daartoe aan te wenden, hoopt zij te handelen in den geest, welke Uwe Majesteit bij de vestiging der Akademie bezielde.

In het gebouw, waarin de Akademie gevestigd is, grepen in den jongsten tijd geene veranderingen plaats. De verbouwing in het begin van den jare 1856 voltooid voldoet ten eenen male aan de eischen, voor de vergaderingen gesteld. De schier dagelijks toenemende boekerij zal echter, naar zich laat verwachten, spoedig de overweging noodzakelijk maken eener uitbreiding, welke moeijelijk zal kunnen worden tot stand gebragt, zonder dat het Rijks-museum van Schilderijen uit het Trippenhuis naar eene voor zoo prachtige verzameling meer doeltreffende en meer waardige plaats worde gebragt.

Er blijft slechts overig te gewagen van de veranderingen in het personeel der Akademie. Zij had het ongeluk in het jongste jaar twee harer ijverige medewerkers door den dood te verliezen: de heeren *F. Dozy*, lid, en *H. C. Focke*, correspondent der Natuurkundige Afdeeling. Aan beiden werd in de Verslagen en mededeelingen gepaste hulde gebragt.

Met weemoed ziet de Akademie de plaatsen ledig, welke op der wetenschap zoo nuttige wijze waren gevuld. Op de benoemingen in den jare 1856 geschied, had zij de voldoening Uwer Majesteits goedkeuring te ontvangen, waardoor zij het voorregt heeft de heeren *J. Dirks*, *J. G. Hulleman*, *H. C. Millies*, *W. Opzoomer*, *J. H. Scholten*, *L. A. J. W. Sloet* onder de leden der Letterkundige, en de heeren *D. Bierens de Haan*, *S. Bosquet* en *A. W. M. van Hasselt* onder die der Natuurkundige Afdeeling te tellen.

De naar de wetsbepaling in de buitengewone vergaderingen der maand April geschiede benoemingen zullen eerstdaags aan de goedkeuring Uwer Majesteit worden onderworpen. De heer *H. G. Seelig* werd naar aanleiding van art. 8 van het organiek reglement op de lijst der rustende leden overgebragt. De heeren *J. de Bosch Kemper*, *C. G. Cobet* en *A. A. Sebastian* hebben zich gedrongen gevoeld in het afgeloopen jaar het lidmaatschap der Akademie neder te leggen.

De vergaderingen der Akademie werden meest alle door een groot aantal leden bezocht, en leverden dikwerf belangrijke beraadslagingen op, welke weder later hare vruchten afwierpen. De door den druk uitgegeven processen-verbaal geven daarvan blijk. De openbaarheid der zittingen blijkt voordeelig te werken op de belangstelling des algemeens.

De Akademie sluit, Sire, haar jaarlijksch verslag aan Uwe Majesteit. Zij ontveinst zich niet dat de instelling, welke nu twee jaren levens telt, nog voor herstel van gebreken, voor uitbreiding van den omvang harer werkzaamheid, vatbaar is, maar haar streven tot volmaking, hare zucht om zamen te werken tot al hetgeen den voorspoed des Rijks vermeerderen en den glans Uwer Majesteits regering verhoogen kan, zijn ernstig gemeend. Moge haar daartoe de steun en de bescherming van Uwe Majesteit niet ontbreken.

De Koninklijke Akademie van Wetenschappen.
In haren naam,
W. Vrolik, *Algemeene Secretaris.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

De beraadslaging over het wets-ontwerp betrekkelijk de liefdadige instellingen is door de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers eergisteren voortgezet maar gisteren geschorst.

In de zitting van Donderdag vroeg de minister van buitenlandsche zaken eerst het woord en zeide: »Gisteren bij het einde der zitting heeft een zeer betreurenswaardig voorval plaats gegrepen. De pauselijke nuntius, die geaccrediteerd is bij het Belgische hof, is op het plein voor deze vergaderzaal beschimpt. Dit gebeurde ten vijf ure. Ten half zes ure bevond de minister van buitenlandsche zaken zich in uniform ten huize van Zijne Excellentie, en bragt hem in den naam des gouvernements betuigingen van leedwezen over het gebeurde, welke de nuntius het regt gehad zou hebben te eischen, indien ik hem den tijd gelaten had om eenen eisch in vollen vorm te doen. Van het verblijf van den nuntius heb ik mij naar het koninklijk paleis begeven, en ik heb den Koning rekenschap van mijn gedrag gedaan. Zijne Majesteit heeft het goedgekeurd en heeft den hofmaarschalk heden morgen met de betuiging van 's Konings leedwezen naar den nuntius gezonden. Hiermede is dit voorval, naar mij dunkt, afgedaan."

Deze mededeeling werd door de Kamer met algemeene blijken van goedkeuring ontvangen.

Overeenkomstig het vroeger genomen besluit der Kamer om eerst den tweeden titel der voordragt te behandelen, is artikel 69 in discussie gebragt en, na eenige aanmerkingen van den kant der liberale partij, met 59 tegen 37 stemmen aangenomen. Bij artikel 70 rees de vraag op, door wien de onderwijzers der door liefdadige schenkingen of makingen gestichte scholen zouden benoemd worden; de minister van justitie zeide dat de benoeming, overeenkomstig de bepaling der algemeene wet op het lager onderwijs, aan den gemeenteraad zou staan; doch de woordvoerders der meerderheid beweerden dat de benoeming naar den geest der voordragt dan alleen door de gemeentebesturen zou geschieden, wanneer door de stichters daaromtrent geene andere beschikking ware gemaakt; welke opvatting door den minister van justitie straks geheel juist verklaard werd. Dit punt is verder tot aan het eind der zitting behandeld, maar niet uitgemaakt.

Intusschen was voor de vergaderzaal een talrijke volkshoop zamengestroomd, die, even als den vorigen dag, bij het uiteengaan der vergadering de liberale leden toejuichte en de verdedigers der wet uitjouwde.

Den geheelen avond was het te Brussel onrustig en woelig. Volkshoopen liepen langs de straat, roepende *weg met de kloosters*, *weg met de Jesuiten!* en daaraan den kreet *Leve de Koning!* parende. Op sommige plaatsen liet de menigte het niet bij kreten, maar gaf zij ook door het inslaan van glasruiten haar misnoegen over het kabinet en over de meerderheid der Kamer te kennen: dit geschiedde aan het gesticht der Jesuiten en aan de bureaux van twee dagbladen.

Onderwijl waren de ministers bestendig vergaderd; de politie gedroeg zich zeer omzigtig, uit vrees van de gisting der gemoederen nog grooter te zullen maken; zij nam evenwel eenige personen in hechtenis. Uit de omstreek werden troepen tot versterking van het garnizoen van Brussel ontboden, en het stedelijk bestuur verbood alle zamenscholingen van meer dan vijf personen.

Den volgenden dag (Vrijdag) werd, bij het openen van de zitting der Kamer, door een van de gematigde leden der liberale partij, den heer de Brouckere, voorgesteld het wets-ontwerp betrekkelijk de liefdadige instellingen op nieuw naar de centrale afdeeling te verzenden, opdat deze zou nagaan wat de eigenlijke strekking der voorgedragen bepalingen was ten aanzien van het in de vorige zitting behandelde punt, de benoeming namelijk van de onderwijzers der door schenkingen of makingen gestichte scholen. De Kamer heeft zich eenparig met dat voorstel vereenigd, zonder dat daartegen door de ministers eenige bedenking ingebragt is.

Aan den kant der liberale partij vleit men zich met de hoop, dat de alzoo geschorste beraadslaging over het wets-ontwerp niet spoedig hervat zal worden, en dat het dus vooreerst niet zal tot stand komen. »De terugzending naar de centrale afdeeling — zegt de *Indépendance Belge* — wordt algemeen geacht gelijk te staan met eene verdaging voor onbepaalden tijd."

In allen gevalle zal het uitstel, gepaard met de vacantie, welke de kerkelijke feestdagen voor de Kamer medebrengen, aan de verhitte gemoederen tijd geven om te bedaren.

Vrijdag morgen was het te Brussel nog verre van rustig. »Heden morgen — zegt de *Observateur*, een ultraliberaal blad — hebben een zeker aantal personen, tot godsdienstige vereenigingen behoorende, de hoofdstad verlaten; zij zijn over den spoorweg naar verschillende kanten vertrokken. Men ziet hier steeds jongelieden uit onderscheidene provincien aankomen. Tegen heden avond vreest men onlusten van ernstiger aard. De troepen worden in de kazernen bijeen en gereed gehouden."

ITALIE.

Blijkens een berigt uit Bologna van den 24sten Mei jl. is eene van de verwachtingen, welke de reis van den Paus had doen ontstaan, reeds vervuld. Dat berigt meldt dat de in Ancona en in de provincie van dien naam, in de Romagna en in een gedeelte der provincie Pesaro sinds lang heerschende staat van beleg opgeheven is.

FRANKRIJK.

De zitting van het Wetgevend Ligchaam van Frankrijk is bij een keizerlijk besluit gesloten, nadat zij met 225 tegen 15 stemmen het ontwerp van wet tot verlenging van het octrooi der Bank van Frankrijk aangenomen had. In dit ontwerp waren door de regering, op verlangen van de commissie der kamer, eenige belangrijke wijzigingen gebragt; het bepaalt nu, dat de Bank in sommige gevallen haar disconto boven het maximum van 6 per cent mag stellen; dat de daaruit voortvloeijende baten bij het kapitaal der Bank zullen gevoegd worden, dat de Bank ook biljetten van 50 francs mag uitgeven, en dat zij binnen tien jaren in ieder departement van Frankrijk een kantoor moet hebben.

— De correctionele regtbank van Parijs heeft eergisteren uitspraak gedaan in de zaak der zoogenaamde veemregters, een geheim genootschap, hetwelk zich ten doel stelde met geweld en moord de republikeinsche beginselen te verbreiden. Zes van de beschuldigden zijn vrijgesproken, en de overige negen en dertig tot gevangenisstraf van zes maanden tot vier jaren veroordeeld.

SPANJE.

In de zitting van den Spaanschen Senaat van 23 Mei jl. is de beraadslaging over het antwoord-adres afgeloopen. Aan het slot daarvan zeide de minister van justitie: »Wat heeft deze discussie opgeleverd? wat heeft het land er bij gewonnen? zij heeft alleen gediend om de hoofden aan weêrszijden warm te maken. Het gouvernement wil geene beoordeeling der feiten van vroegere dagen: het wil ze in de vergetelheid begraven, en laat de beoordeeling aan ieders geweten over. Voor zich vraagt het gouvernement geenen lauwerkrans, geene toejuiching: het wenscht alleen vergetelheid voor het verledene, voor het vervolg eendragt onder alle Spanjaarden, aaneensluiting van allen rondom den troon tot behoud der godsdienst, der maatschappij en der monarchale beginselen."

Daarna is het ontworpen adres, een weêrklank der openingsrede, met 95 tegen 16 stemmen aangenomen.

Den 26sten Mei is bij de Kamer van Volksafgevaardigden de beraadslaging over het antwoord-adres door den maarschalk Narvaez geopend met betuigingen van dezelfde strekking, als de boven medegedeelde van den minister van justitie.

DENEMARKEN.

Na ontvangst van de gisteren medegedeelde Deensche nota van 13 Mei jl. heeft de Oostenrijksche regering den 20sten Mei aan haren gezant te Kopenhagen eene instructie gezonden, waarvan aan de Duitsche regeringen mededeeling gedaan is, en waarin onder anderen gezegd wordt: »De Keizerlijke Koninklijke regering heeft de mededeeling van het Kopenhagener kabinet met opregte voldoening ontvangen. Zoolang aan de Stenden van Holstein en Lauenburg de gelegenheid niet gegeven was, om voor de regten, welke aan de Duitsche bestanddeelen der Deensche monarchie ten aanzien van de staatsregeling van het geheele rijk toekomen, te waken, moesten de hoven van Weenen en Berlijn zich eventueel verpligt achten, de Duitsche Bondsvergadering tot handhaving van die regten uit te noodigen. Door de toezegging van de Deensche regering, van aan de Holsteinsche Stenden thans vrij gehoor te willen verleenen, achten wij ons, in overeenstemming met het Pruissische kabinet, voor het tegenwoordige van dien pligt ontheven, en voeden gaarne de hoop, dat het verzoenende besluit der Deensche regering eene spoedige bevredigende regeling der aangelegenheden van Holstein en Lauenburg, onder de loyale medewerking van de vertegenwoordigers dier landen, ten gevolge zal hebben.

»In het belang der zaak moeten wij er echter bijvoegen dat naar onze meening alle verdere botsingen slechts daardoor kunnen vermeden worden, dat het aan de Stenden van Holstein en Lauenburg worde vrijgelaten, met name ook de verhouding dier gewesten tot en hunne

vertegenwoordiging in de algemeene staatsregeling der monarchie tot een onderwerp van hunne beraadslagingen te maken.... Ofschoon voorts de Deensche regering geene bijzondere melding van het hertogdom Lauenburg maakt, zoo houden wij het toch daarvoor dat zij aan de Stenden van Lauenburg geene mindere regten zal willen toekennen, dan aan die van het hertogdom Holstein."

TURKIJE.

Reeds is gemeld dat de Fransche gezant bij de Porte ernstige klagten ingebragt heeft tegen de Moldavische regering, welke naar zijn beweren willekeurige en gewelddadige middelen bezigde om aan de unionisten het stilzwijgen op te leggen. De *Moniteur de la Flotte*, een half-officieel blad van Parijs, berigt thans, dat die klagten niet door den Franschen gezant alleen, maar ook door de vertegenwoordigers van Pruissen, Rusland en Sardinie, in eene gezamenlijke nota, bij de Porte ingebragt zijn. Hieruit meent men te kunnen opmaken, dat vier van de mogendheden, die op het Parijsche Congres vertegenwoordigd waren, gunstig voor de vereeniging van Moldavie en Wallachye gestemd zijn.

— In Mei van het vorige jaar verkreeg eene vereeniging, die eenen Engelschman, eenen Oostenrijker en eenen Franschman aan haar hoofd heeft, van de Porte concessie om een kanaal door de landstreek Dobrudscha aan te leggen van den Donau tot Kustendscheh op de kust der Zwarte Zee. Hierdoor zou de scheepvaart op den beneden-Donau, in plaats van een slecht vaarwater van 200 mijlen lang, een veiligen weg van slechts veertig mijlen bekomen hebben. Doch bij de opneming van het terrein bleek, dat het plan niet dan met zeer groote moeite en kosten uitgevoerd zou kunnen worden. De ontwerpers vroegen toen concessie om eenen spoorweg in plaats van het kanaal aan te leggen. Dit verzoek vond eerst veel tegenstand, maar is, volgens een bij de Londensche *Times* ontvangen schrijven uit Konstantinopel van 18 Mei jl., thans eindelijk ingewilligd, zoodat de concessie eerlang bij een grootheerlijk bevelschrift verleend zal worden. De maatschappij, op wier naam de concessie zal staan, heeft den heer Wilson en zeven andere Engelschen aan haar hoofd. Zij meent de onderneming met geringe kosten te zullen kunnen tot stand brengen, en heeft het bedrag van het daarvoor bijeen te brengen kapitaal aanvankelijk op slechts 300,000 ponden sterling bepaald. Zij heeft van de Porte onder anderen vrijdom van doorvoerregt bedongen voor alle goederen, die over haren spoorweg tusschen de Zwarte Zee en den Donau vervoerd worden en niet in Turkije voortgebragt zijn.

AMERIKA.

De jongste berigten uit New-York, loopende tot 14 Mei jl., brengen ook tijdingen uit de Golf van Mexico. Uit Nieuw Granada had men niets nieuws betreffende het geschil tusschen dat gemeenebest en de Vereenigde Staten vernomen; alleen wist men, dat de Senaat zijne goedkeuring geweigerd had aan een door de andere kamer aangenomen voorstel der regering, strekkende om de landengte van Panama in staat van tegenweer te stellen tegen de dwangmaatregelen, waarmede van de zijde der Vereenigde Staten gedreigd werd. Voor Carthagena lagen drie Engelsche oorlogsschepen, om de schuldvordering van zekeren Engelschman ten laste der schatkist van Nieuw Grenada te ondersteunen. Berigten uit Vera Cruz van 1 Mei verzekeren dat de aartsbisschop van Mexico zich eindelijk aan de nieuwe staatsregeling onderworpen zou hebben. In verscheiden provincien van Mexico waren oproerige bewegingen in de kiem gesmoord.

CHINA.

De officiele *Moniteur* van Frankrijk berigt dat het stoomfregat *Audacieuse* den 27sten Mei jl. van Toulon naar China vertrokken is, den heer Gros, „Zijner Majesteits buitengewonen ambassadeur bij het Chinesche gouvernement" aan boord hebbende.

— Volgens eene officiele statistiek, die onlangs door de Engelschen in het paleis van den Onderkoning van Canton gevonden is, en waarvan de *Moniteur de la Flotte* een uittreksel mededeelt, telde het Chinesche rijk in het jaar 1852 drie honderd zes en negentig millioen inwoners, dat is vijf en twintig millioen meer dan in het jaar 1815 geteld waren.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

*** Op aanstaanden Woensdag, den 3den Junij 1857, zal de gewone Audientie van den Minister van Kolonien geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Rijkstelegraaph.

BESTEDING.

Op Woensdag den 3den Junij 1857, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, van wege den Minister en in tegenwoordigheid van den Ingenieur van den Rijkstelegraaph, in het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, worden Besteed:

het spannen van een Telegraaphdraad, langs de bestaande palen, tusschen Amsterdam en Arnhem en van Zutphen over Goor en Oldenzaal naar de Hannoversche grens achter Denekamp, in vijf perceelen.

De Besteding geschiedt bij inschrijving, volgens art. 18 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan de localen der besturen van de onderscheidene provincien, en op de plaatsen, waar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken ter lezing gelegd worden.

Acht dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij de Hoofdingenieurs van den Waterstaat in Noordholland, Utrecht, Gelderland en Overijssel, en bij den Ingenieur van den Rijkstelegraaph te 's Gravenhage.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
A. G. A. van Rappard.

Rijkstelegraaph.

BESTEDING.

Op Woensdag den 3den Junij 1857, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, van wege den Minister en in tegenwoordigheid van den Ingenieur van den Rijkstelegraaph, in het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, worden Besteed:

het leveren, bereiden tegen bederf, vervoeren en opslaan van Telegraaphpalen.

Deze Besteding geschiedt bij inschrijving, volgens art. 11 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan de localen der besturen van de onderscheidene provincien en op de plaatsen waar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken ter lezing gelegd worden.

Acht dagen vóór de Besteding, zal de noodige aanwijzing worden gedaan en zullen nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Ingenieur van den Rijkstelegraaph te 's Gravenhage.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
A. G. A. van Rappard.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Plaatsing eener zwarte ton in het zeegat de *Roompot.*

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in het zeegat de *Roompot* tegen de zuidwestpunt der *Roggeplaat* is geplaatst eene *zwarte ton* in 76 palmen diepte bij gewoon laag water, in de merken:

de toren van Ouwerkerk tusschen het havenvuur en eene schuur, staande aan het havenhoofd van Zierikzee;
de molen van Moriaanshoofd in een boschje;
in peiling: de toren van Zierikzee O. t. Z.;
de kerk van Haamstede N. t. W. $1/2$ W.; bij miswijzend kompas.
's Gravenhage, den 30sten Mei 1857.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsy.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** Op Woensdag den 24sten Junij 1857 zal bij inschrijving worden Aanbesteed de leverantie van Brandstoffen ten dienste van het Ministerie van Oorlog, voor het Winter-saizoen van 1857—1858, als ongeveer:

a. Drie duizend (3000) dubbele mudden Turf; en
b. Veertig duizend (40,000) Nederlandsche ponden Steenkolen.

Zullende de biljetten van inschrijving voor die Aanbesteding met de noodige monsters vóór of op gemelden dag, des voormiddags vóór 12 ure, moeten zijn ingeleverd bij het Ministerie van Oorlog, alwaar de voorwaarden ter lezing liggen.

's Hage, den 29sten Mei 1857.

*** De gewone driemaandelijksche Vergadering der Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Noordholland, gevestigd te Amsterdam, zal gehouden worden op Woensdag 1 Julij. Zij, die verlangen alsdan te worden toegelaten tot het afleggen van Examen, vervoegen zich vóór den 27sten Junij, bij request en met overlegging der gevorderde bewijzen, bij den ondergeteekende, Secretaris der Commissie.

Amsterdam, 29 Mei 1857.

J. Penn.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Deventer zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar aanbesteden:

het Bouwen van een Buskruidmagazijn in bastion n°. 3 te Deventer.

Deze Aanbesteding zal geschieden den tweeden Junij 1857, des morgens ten elf ure, in het Logement de Keizerskroon te Deventer, alwaar van den 22sten Mei 1857 het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Deventer.

*** Het Bestuur van het Polderdistrict Culenborg, daartoe behoorlijk gemagtigd, is voornemens op Maandag den 15den Junij 1857, des middags ten 12 ure, op het Raadhuis te Culenborg, te vaceren tot het sluiten eener Geldleening van f 100,000, tegen $4\frac{1}{2}$ per cent, ter bestrijding der kosten tot stichting van een Stoomgemaal. De Voorwaarden der Geldleening zijn verkrijgbaar aan het Bureau *Handelsblad* en bij den Dijkgraaf van voorzeid Polder-district, bij wien verdere inlichtingen zijn te bekomen.

Culenborg, 28 Mei 1857.

Het Bestuur voornoemd,
A. J. van Hoytema, *Dijkgraaf.*
C. W. van Beusekom, *tijd. Secretaris.*

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

*** Openbare Aanbesteding, onder nadere goedkeuring van het Departement van Kolonien in drie perceelen, van:

528 Stuks HARDSTEEN;
800,000 „ HARDGRAAUWE WAALMOPPEN.

De Voorwaarden der Levering liggen ter inzage aan het Departement van Kolonien en aan het Gebouw der Afschaffings-Inrigting te 's Hage, en voorts op elken werkdag van 10 tot 3 ure, ten Kantore van de Directie der Nederlandsche Handelmaatschappij te Amsterdam en van hare Agenten te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, aan den Helder, te Leeuwarden en Middelburg, alwaar tevens de Inschrijvingsbiljetten verkrijgbaar zijn, welke op Dingsdag 9 Junij aanstaande, des middags ten 12 ure, vrachtvrij moeten zijn ingeleverd aan het locaal der Maatschappij te Amsterdam, waarna onmiddellijk tot de voorloopige toewijzing zal worden overgegaan.

Amsterdam, 15 Mei 1857.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

Bekendmaking ingevolge Art. 486 van het Burgerlijk Wetboek.

Bij Acte, op den 27sten Mei 1857 gepasseerd voor den Heer Kantonregter in het tweede kanton Rotterdam, en ten zelfden dage geregistreerd, heeft de Heer *Matthijs Paulus Pollen*, Distillateur, wonende te Rotterdam, de Handligting door hem vroeger verleend aan zijnen Zoon *Pierre Jeanne Henri Pollen*, gesproten uit zijn huwelijk met wijlen *Adriana van der Beek*, tot de geheele ontvangst, de uitgave van, en de beschikking over zijne inkomsten, mitsgaders tot de uitoefening der zaken van Distilleerderij, ook uitgestrekt en mede verleend tot het drijven van alle nering en handel en het aangaan en sluiten van alle verbindtenissen daartoe betrekkelijk.

* * Bij notariële Acte, op den 27sten Mei 1857 te Rotterdam gepasseerd, is door de heeren *Matthijs Paulus Pollen*, Distillateur enz., en *Pierre Jeanne Henri Pollen*, Minderjarig, doch daartoe Handligting hebbende bekomen, mede Distillateur, beiden wonende te Rotterdam, aangegaan eene Vennootschap van Koophandel, ten doel hebbende de voortzetting voor gemeenschappelijke rekening te Rotterdam van de Distilleerderij, Likeurstokerij, Slijterij en den daartoe betrekkelijken Handel, tot nu toe door den eersten hunner uitgeoefend, en zulks op de Firma van *M. P. Pollen*, die door beiden zal worden geteekend, doch alleen voor zaken de Vennootschap betreffende. Zij is wijders aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, en aangevangen met de dagteekening der overeenkomst.

Geschiedende hiervan aankondiging, ingevolge Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

OPENBARE AANBESTEDING VAN RIJSZINKWERKEN EN RIJSHOOFDEN.

Op Donderdag den 4den Junij 1857, des voormiddags ten elf ure, zal de permanente Commissie van den grooten en kleinen Doelpolder, in tegenwoordigheid van den heer Caland, oud-Hoofdingenieur van den Waterstaat in Zeeland, te Antwerpen in het Logement St. Antoine, Aanbesteden in één perceel of in massa:

het maken en zinken van vier Rijszinkstukken, en het leggen van vier ronde Rijshoofden, op den linker oever van de Schelde, even beneden het Fort Liefkenshoek, met inbegrip van alle vereischte materialen.

Deze besteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het gedrukte Bestek ter Aanbesteding ligt ter lezing in de volgende logementen: te Antwerpen in St. Antoine, Laboureur, Petit Paris en het Hôtel de Hollande; te Calloo in St. Maria en het Bourgondisch Kruis; te Doel in de Roos; te St. Nicolaas in het Anker en de Wapens van Zeeland.

En voorts op alle zoodanige plaatsen in de provinciën Zeeland, Noordbrabant en Zuidholland, als gewoonlijk de Waterstaatsbestekken ter lezing gezonden worden.

Drie dagen vóór de Aanbesteding zal de aanwijzing in loco geschieden, en inmiddels nadere inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Heer Caland voornoemd te Middelburg, als bij den Dijkgraaf der polders te Doel.

Antwerpen, den 17den Mei 1857.

Namens de permanente Commissie uit Ingelanden,
Eug. van Delft, *President.*

BEURSPRIJZEN VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, Zaturdag 30 Mei 1857.

Nederl. W. Sch.	2½	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito	3	[illegible]		
Dito dito	4	90⅞	90[illegible]	90[illegible]
Syndicaat	3½	—	—	—
Handel-maatsch.	4½	—	—	—
Belgie. Bij *Rothschild*	2½	—		
Rusl. Bij *Hope en Co.* 1798 en 1816	5	10[illegible]		
Dito 1828–1829	5	10[illegible]	—	
Dito 1840	4	87	—	
Stieglitz	4	86	86[illegible]	
Dito 1854	5	[illegible]		
Dito 1855	5	[illegible]	99	
Engelsche	4½	95[illegible]		

Spanje. Buitenlandsche	3	41⅞		
Binnenlandsche	3	38⅛	—	—
Portug. Te Lond.	3	45¾	45[illegible]	45⅞
Oostenr. Metalk. 1816–1852	5	[illegible]		
Dito Zilv. Nation.	5	77[illegible]	77¾	[illegible]
Dito Zilver 1852		86		
Dito 1843–1851	2½	[illegible]	[illegible]	
Braz. Lond. 1824	5	—	—	
Mexico Londen	3	—	—	
Griekenl.				
Venezuela				

Bij gunstigen handel vrij hooger koersen aangenomen.

Londen, heden.	
Consols	3 pCt. 93⅞ à —

Parijs, heden.	
Fransche rente	3 pCt. 69.30 à —

Weenen, heden.	
Metalliek	5 pCt. 83½ à —
Nationale	5 „ 84½ à —
Wissel Londen	10.12 à —

De Gedeputeerde Staten van de provincie *Overijssel*,

Ten gevolge van het bepaalde bij art. 84 der wet van 4 Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 37), bevestigende, ten einde tot het sluiten van de bij hunne resolutie van 23 April jl., 3de afdeeling, n°. 1197/984, afgekondigde lijst der hoogst aangeslagenen in de Rijks- directe belastingen, nadat daarin zijn opgenomen de veranderingen, ten gevolge der reclames, welke bij resolutiën van deze vergadering dd. 7 en 14 dezer, 3de afdeeling, n°. 1407/1093 en 1555/1192, zijn gegrond verklaard,

Doen te weten:

dat door hen, in hunne vergadering van heden, is vastgesteld hetgeen volgt:

LIJST der inwoners van de provincie *Overijssel*, die gebleken zijn de hoogst aangeslagenen in de Rijks- directe belastingen te wezen en, bij het bezit der overige vereischten in de wet van den 4den Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 37) bepaald, verkiesbaar zijn tot leden der Eerste Kamer van de Staten-Generaal.

Volgnommer.	NAMEN.	VOORNAMEN.	Woonplaats.	Gemeente waartoe de woonplaats van den verkiesbare behoort.	GEBOORTE- plaats.	GEBOORTE- dagteekening.	Bedrag van den aanslag in elke belasting afzonderlijk, met inbegrip der rijksopcenten. Grondbelasting.	Personeel belasting.	Patenten.	Totaal.	Gemeente waar de aanslag heeft plaats gehad.
1	Heeckeren van Wassenaer, (*)	mr. Jacob Derk Carel baron van	Ambt Delden	Ambt Delden	Emmerik (Pruissen)	8 Febr. 1809	f 179.86			f 179.86	Borne
							867.19			876.19	Stad Delden
							2045.26	f1253.29^5		3298.55^5	Ambt Delden
							137.58			137.58	Denekamp
							51.72			51.72	Diepenheim
							16.62			16.62	Goor
							48.27^5			48.27^5	Haaksbergen
							886.53			886.53	Hengelo
							817.70			817.70	Markelo
							54.80			54.80	Wierden
							114.96			114.96	Brummen
							1810.33	372.57		2182.92	Dieren
							27.82			27.82	Doesburg
							307.72^5			307.72^5	Ede
							276.52			276.52	Geesteren
							303.22	577.37		880.59	's Gravenhage
							[illegible]			[illegible]	Kappel
							[illegible]			452.72	Laren
							83.19			83.19	Lochem.
							8248.95^5	2203.28^5		10447.19	
2	Udink,	mr. Johannes Theunis Beesingh	Denekamp	Denekamp	Enschede	21 Febr. 1805	887.24	232.74		1120.98	Denekamp
							4.33			4.33	Enschede
							20.50^5			20.50^5	Haaksbergen
							15.62			15.62	Hengelo
							20.67			20.67	Lonneker
							87.70			87.70	Losser
							2.82			2.82	Tubbergen
							40.57			40.57	Weerselo.
							1079.95^5	232.74		1312.69^5	
3	Helmich,	mr. Petrus Franciscus	Zwolle	Zwolle	Zwolle	17 Nov. 1790	103.20			103.20	Dalfsen
							838.65	153.21		991.86	Ambt [illegible]
							29.87	178.08		207.95	Zwolle.
							971.72	331.29		1303.01	

(*) Uit ouders geboren welke steeds de hoedanigheid van Nederlanders hebben bezeten.

Volgommer.	NAMEN.	VOORNAMEN.	Woonplaats.	Gemeente waartoe de woonplaats van den verkiesbare behoort.	GEBOORTE- plaats.	GEBOORTE- dagteekening.	Bedrag van den aanslag in elke belasting afzonderlijk, met inbegrip der rijksopcenten. Grondbelasting.	Person. belasting.	Patenten.	Totaal.	Gemeente waar de aanslag heeft plaats gehad.
4	Roijer,	mr. Willem Hendrik	Zwolle	Zwolle	Zwolle	21 Febr. 1789	f 51.76			f 51.76	Dalfsen
							4.90			4.90	Heino
							67.05			67.05	Wijhe
							96.42	f 352.50		448.92	Zwolle
							514.97^{5}	58.63		573.60^{5}	Zwollerkerspel
							92.20			92.20	Zalk.
							827.30^{5}	411.13		1238.43^{5}	
5	Bentinck tot Schoonheten,	Rudolf Floris Carel baron	Raalte	Raalte	Diepenheim	8 Oct. 1785	18.89^{5}			18.89^{5}	Heino
							[illegible]	337.92		1071.44	Raalte
							0.07			0.07	[illegible]
							55.66			55.66	Zalk
							7.69			7.69	Zwollerkerspel.
							815.83^{5}	337.92		1153.75^{5}	
6	Berkhout,	jhr. Jan Willem Hendrik Teding van	Deventer	Deventer	Vollenhove	14 Julij 1797	41.74	262.08		303.82	Deventer
							550.67	92.13^{5}		642.80^{5}	Olst
							52.69			52.69	IJsselmuiden
							55.59			55.59	Wijhe
							79.71^{5}			79.71^{5}	Zwollerkerspel.
							780.40^{5}	334.21^{5}		1134.62	
7	Fraimers,	Nicolaas	Zwolle	Zwolle	Zwolle	31 Julij 1804	133.67			133.67	Raalte
							204.09			204.09	Wijhe
							197.58	158.10	f 79.36	435.04	Zwolle
							308.29^{5}			308.29^{5}	Zwollerkerspel.
							843.63^{5}	158.10	79.36	1081.09^{5}	
8	Haersolte van den Doorn,	mr. Coenraad Willem Anton baron van	Zwolle	Zwolle	Leeuwarden	3 Mei 1783	0.35^{5}			0.35^{5}	Nieuwleusen
							60.95	280.20		341.15	Zwolle
							633.91	68.79^{5}		702.70^{5}	Zwollerkerspel.
							695.21^{5}	348.99^{5}		1044.21	
9	Sandberg,	jhr. mr. Johannes Albertus	Zwolle	Zwolle	Zwolle	27 Mei 1798	116.71			116.71	Dalfsen
							17.32			17.32	Hasselt
							1.20			1.20	Heino
							223.19			223.19	Kuinre
							89.69			89.69	Ambt Vollenhove
							51.39			51.39	Zwartsluis
							70.24	204.60		274.84	Zwolle
							172.86			172.86	Zwollerkerspel
							89.84			89.84	Wijhe.
							832.44	204.60		1037.04	
10	Sonsbeeck,	mr. Bernardus Josephus van	Zwolle	Zwolle	Heino	6 Aug. [illegible]	[illegible]	54.53		567.34	Heino
							14.57			14.57	Dalfsen
							88.29	156.13	5.22	249.64	Zwolle
							155.75			155.75	Zwollerkerspel.
							771.42	210.66	5.22	987.30	
11	Sandberg,	mr. Rudolf baron	Zwolle	Zwolle	Ermelo	4 Oct. 1803	67.38			67.38	Blankenham
							654.50			654.50	Gramsbergen
							6.18^{5}			6.18^{5}	Kuinre
							54.28	198.84		253.12	Zwolle.
							782.34^{5}	198.84		981.18^{5}	
12	Sandberg van 't Laer,	jhr. Albertus	Zwolle	Zwolle	Zwolle	30 Maart 1810	380.88	256.58		637.46	Ambt Ommen
							101.58	171.57		273.15	Zwolle
							24.81			24.81	Zwollerkerspel.
							507.27	428.15		935.42	
13	Tobias	mr. Willem	Zwollerkerspel	Zwollerkerspel	Zwolle	8 Oct. 1788	0.88			0.88	Dalfsen
							56.52^{5}			56.52^{5}	Wijhe
							60.76			60.76	Zwartsluis
							213.13	89.34		302.47	Zwolle
							374.44	135.74^{5}	3.22^{5}	513.41	Zwollerkerspel.
							705.78^{5}	225.08^{5}	3.22^{5}	934.04^{5}	
14	Sloet,	Jan Willem baron	Stad Vollenhove	Stad Vollenhove	Stad Vollenhove	9 Mei 1792	314.62			314.62	Kuinre
							25.25	201.48		226.73	Stad Vollenhove
							381.25^{5}			381.25^{5}	Ambt Vollenhove.
							721.12^{5}	201.48		922.60^{5}	
15	Bosch van Drakestein,	jhr. Gerard Willem	Markelo	Markelo	Utrecht	26 Nov. 1813	60.64			60.64	Ambt Delden
							220.74^{5}			220.74^{5}	Goor
							63.85^{5}			63.85^{5}	Haaksbergen
							194.08^{5}	294.08^{5}		[illegible]	Markelo.
							[illegible]	294.08^{5}		[illegible]	
16	Bentinck,	mr. Derk baron	Zwolle	Zwolle	Raalte	20 Dec. 1812	48.03^{5}			48.03^{5}	Blankenham
							227.43			227.43	Kuinre
							74.34			74.34	Zalk
								372.84		372.84	Zwolle
							67.65	16.08		85.73	Zwollerkerspel.
							417.45^{5}	388.92		806.37^{5}	
17	Vos de Wael,	mr. Arnoldus Johannes	Zwolle	Zwolle	Venlo	10 Febr. 1787	0.43			0.43	Dalfsen
							348.34	144.60		492.94	Zwolle
							311.27^{5}			311.27^{5}	Zwollerkerspel.
							660.04^{5}	144.60		804.64^{5}	
18	Schimmelpenninck,	mr. Gerrit graaf	Diepenheim	Diepenheim	Amsterdam	25 Febr. 1794	283.22	507.55		790.77	Diepenheim
							10.34			10.34	Markelo.
							293.56	507.55		801.11	

Volgnommer.	NAMEN.	VOORNAMEN.	Woonplaats.	Gemeente waartoe de woonplaats van den verkiesbare behoort.	GEBOORTE		Bedrag van den aanslag in elke belasting afzonderlijk, met inbegrip der rijksopcenten.				Gemeente waar de aanslag [illegible] plaats gehad.
					plaats.	dagteekening.	Grondbelasting.	Person. belasting	Patenten.	Totaal.	
19	Vos de Waal,	mr. Egbertus Ludovicus Antonius	Zwolle	Zwolle	Zwolle	17 Aug. 1785	f 4.77			f 4.77	Dalfsen
							56.11			56.11	Heino
							11.60			11.60	Stad Vollenhove
							142.78^{5}			142.78^{5}	Wijhe
							124.87	f196.00		320.87	Zwolle
							235.55	7.69		243.24	Zwollerkerspel.
							[illegible]	203.69		[illegible]	
20	Sandberg,	jhr. Herbert Willem Aleid	Zwolle	Zwolle	Zwolle	31 Maart 1819	112.15			112.15	[illegible]
							14.06			14.06	IJsselmuiden
							67.68	322.92		390.55	Zwolle
							255.25			255.25	Zwollerkerspel.
							449.09	322.92		772.01	
21	Jordens,	mr. Willem Herman Cost	Deventer	Deventer	Deventer	14 April 1799	66.86	245.82		312.68	Deventer
							0.13			0.13	Diepenveen
							193.46			193.46	Gorsel
							143.50			143.50	Nijbroek
							50.60	57.65		108.25	Wilp.
							454.55	303.47		758.02	
22	Heerkens,	mr. Johannes Nicolaus Josephus	Zwolle	Zwolle	Zwolle	22 Julij 1807 (gedoopt)	36.45			36.45	Heino
							1.83			1.83	Steenwijkerwold
							5.22			5.22	IJsselmuiden
							95.11	189.66		284.77	Zwolle
							82.82			82.82	Zwollerkerspel
							87.66			87.66	Scharnegoutum
							68.09			68.09	Sneek
							108.11			108.11	Veur
							74.18			74.18	Zijpe.
							559.52	189.66		749.18	
23	Dwars,	Cornelis	Wijhe	Wijhe	Heerde	22 Dec. 1781	612.53	87.69^{5}	f 42.24	742.46^{5}	Wijhe.
24	Greven,	mr. Oswald François	Zwolle	Zwolle	Hattem	27 Maart 1789	17.15^{5}			17.15^{5}	Wijhe
							61.36	152.58		213.94	Zwolle
							418.13^{5}	31.44	42.24	491.81^{5}	Zwollerkerspel.
							496.65	184.02	42.24	722.91	
25	Bögel,	Johan Laurens Nering,	Deventer	Deventer	Zutphen	1 Dec. 1795	303.08	159.84	258.56	721.48	Deventer.
26	Vos van Steenwijk,	mr. Jan Arend Godert baron de	Zwolle	Zwolle	de Wijk	25 Sept. 1818	[illegible]			[illegible]	Dalfsen
							[illegible]			[illegible]	Staphorst
							271.77^{5}			271.77^{5}	Wijhe
							52.57	205.23		257.80	Zwolle
							38.00			38.00	Zwollerkerspel.
							510.06^{5}	205.23		715.29^{5}	
27	Dedem tot den Berg,	mr. Godert Willem baron van	Dalfsen	Dalfsen	Zwolle	23 April 1791	12.03^{5}			12.03^{5}	Avereest
							487.55	176.49^{5}		664.04^{5}	Dalfsen
							8.99			8.99	Staphorst
							8.33^{5}			8.33^{5}	Nieuwleusen
							21.27			21.27	Zwollerkerspel.
							538.18	176.49^{5}		714.67^{5}	
28	Doorninck,	mr. Damiaan Joan van	Deventer	Deventer	Deventer	29 Julij 1807	65.30			65.30	Bathmen
							364.53	15.39^{5}		379.92^{5}	Diepenveen
							67.39	184.14	13.95	265.48	Deventer.
							497.22	199.53^{5}	13.95	710.70^{5}	
29	Dumbar,	mr. Gerard	Deventer	Deventer	Deventer	16 Dec. 1815	67.24	274.50		341.74	Deventer
							288.05			288.05	Olst
							66.91			66.91	Heerde.
							422.20	274.50		696.70	
30	Jansen Rz.,	Claas	Dalfsen	Dalfsen	Zwolle	13 Oct. 1802	442.40	149.90^{5}	16.64	608.94^{5}	Dalfsen
							36.02^{5}			36.02^{5}	Nieuwleusen
									25.60	25.60	Zwolle
							13.26^{5}			13.26^{5}	Zwollerkerspel.
							491.69	149.90^{5}	42.24	683.83^{5}	
31	Haersolte,	Honoré Antoon Dorus Idserd baron van	Zwolle	Zwolle	Zwolle	20 Sept. 1811	384.58			384.58	Dalfsen
							26.94^{5}			26.94^{5}	Nieuwleusen
							[illegible]	139.44		[illegible]	Zwolle
							98.12			98.12	Zwollerkerspel.
							533.05^{5}	139.44		672.49^{5}	
32	Smissaert van de Haere,	Charles Lucien Marie	Olst	Olst	Zwolle	4 Dec. 1812	11.10			11.10	Diepenveen
							272.93	378.14^{5}		651.07^{5}	Olst
							284.03	378.14^{5}		662.17^{5}	
33	Sloet tot Warmelo,	Gerhard Carel baron	Zwolle	Zwolle	Vollenhove	5 Jan. 1800	231.62	93.47		325.09	Diepenheim
							56.80	278.04		334.84	Zwolle.
							288.42	371.51		659.93	
34	Vos van Steenwijk, (*)	mr. Evert Frederik baron de	Zwollerkerspel	Zwollerkerspel	Genève	24 Oct. 1810	89.68^{5}			89.68^{5}	Wijhe
							356.15^{5}	212.25^{5}		568.41	Zwollerkerspel.
							445.84	212.25^{5}		658.09^{5}	
35	Dwars,	Gerrit	Oldeneel	Zwollerkerspel	Zwollerkerspel	22 Oct. 1811	8.77			8.77	[illegible]
							558.56^{5}	85.68		644.12^{5}	[illegible]
							567.33^{5}	85.68		652.96^{5}	
36	Scheuer,	Johannes Bernardus	Zwolle	Zwolle	Koeverden	4 Oct. 1807	112.27	380.81	153.47^{5}	[illegible]	Zwolle.

(*) Uit ouders geboren welke steeds de hoedanigheid van Nederlanders hebben bezeten.

Volgnommer.	NAMEN.	VOORNAMEN.	Woonplaats.	Gemeente waartoe de woonplaats van den verkiesbare behoort.	GEBOORTE-		Bedrag van den aanslag in elke belasting afzonderlijk, met inbegrip der rijksopcenten.				Gemeente waar de aanslag heeft plaats gehad.
					plaats.	dagteekening.	Grond-belasting.	Person. belasting	Paten-ten.	Totaal.	
37	Knobelsdorff tot de Krijtenberg,	mr. Frederik Wilhelm Adriaan Karel baron v.	Wijhe	Wijhe	Amsterdam	4 Oct. 1810	f 141.65^5	f500.83		f 642.48^5	Wijhe.
38	Wicherlink,	mr. Derk Hendrik	Zwolle	Zwolle	Deventer	11 Oct. 1804	61.08			61.08	Raalte
							33.15			33.15^5	Wijhe
							90.30			90.30	Zalk
							127.40	206.76		334.16	Zwolle
							120.73			120.73^5	Zwollerkerspel.
							432.67	206.76		639.48	
39	Laer,	[illegible] van	Zwolle	Zwolle	Ootmarss.	11 Febr. 1800	1.81			1.81	[illegible]
							36.58			36.58	Denekamp
							12.35			12.35	Tubbergen
							17.64			17.64	Zalk
							316.33	74.92	f174.08	565.33	Zwolle.
							384.71	74.92	174.08	633.71	
40	Sloet van Oldruitenborg,	Anton Henri bar.	Stad Vollenhove	Stad Vollenhove	Vollenhove	28 Maart 1798	77.85	200.30		278.15	Stad Vollenhove
							344.27			344.27	Ambt Vollenhove.
							422.12	200.30		622.42	
41	Fridagh,	Johan Adriaan baron van	Dalfsen	Dalfsen	Dalfsen	6 Oct. 1796.	388.21	211.10^5		599.31^5	Dalfsen.
42	Heerkens,	mr. Franc. Philippus Antonius	Zwolle	Zwolle	Zwolle	26 Jan. 1780	101.35			101.35	Steenwijkerwold
							68.85			68.85	IJsselmuiden
							149.07	152.32		301.39	Zwolle
							47.04			47.04	Zwollerkerspel
							78.23			78.23	Scharnegoutum.
							444.54	152.32		596.86	
43	Diggelen,	Bernard Pieter Gesinus van	Kampen	Kampen	Middelburg	31 Jan. 1815	103.83	159.72	7.68	271.23	Kampen
							188.18	4.14	42.24	234.56	IJsselmuiden
							84.06			84.06	Zwolle
							5.00			5.00	Zwollerkerspel
							381.07	163.86	49.92	594.85	
44	Helmich,	Joannes Bernardus	Zwolle	Zwolle	Zwolle	4 Jan. 1792	61.08			61.08	Heino
							120.86	203.10		323.96	Zwolle
							203.26			203.26	Zwollerkerspel.
							385.20	203.10		588.30	
45	Werndly,	Lodewijk	Deventer	Deventer	's Hage	1 Febr. 1801	130.33	18.20		148.53	Bathmen
								197.04	7.68	204.72	Deventer
							222.84			222.84	Wijhe
							[illegible]			[illegible]	Zwollerkerspel.
							384.53	215.24	7.68	607.47	
46	Swighuizen,	Henricus Albertus	Olst	Olst	Groningen	27 Junij 1793	410.47	154.97		565.44	Olst.
47	Vos de Wael,	Franciscus Bernardus Josephus	Zwolle	Zwolle	Tegeler	2 Aug. 1802	75.05			75.05	Dalfsen
							5.48			5.48	Nieuwleusen
							304.12	108.96		413.08	Zwolle
							71.56^5			71.56^5	Zwollerkerspel.
							456.21^5	108.96		565.17^5	
48	Backer,	jhr. mr. Cornelis	Zwolle	Zwolle	Groningen	20 Nov. 1798	20.37	539.04		559.41	Zwolle.
49	Kiesbrink,	Albert	Zwolle	Zwolle	Zwolle	28 Dec. 1799	50.86			50.86	Deventer
							28.01			28.01	IJsselmuiden
							152.39	159.48	37.12	348.99	Zwolle.
							131.68			131.68	Zwollerkerspel.
							362.44	159.48	37.12	559.04	
50	Kindhoven,	Lambert	Zwolle	Zwolle	Zuidveen gem. Steenwijkerwold	23 Julij 1781	214.49	174.84	147.50^5	536.83^5	Zwolle
							15.30^5			15.30^5	Zwollerkerspel.
							229.79^5	174.84	147.50^5	552.14	
51	[illegible],	Rijke Bloementhal	Zwolle	Zwolle	Zwolle	15 Jan. 1811	10.50			10.50	Dalfsen
							69.77			69.77	Zalk
								177.84	13.05^5	190.89^5	Zwolle
							34.39			34.39	Zwollerkerspel
							129.02	8.85^5	79.36	217.23^5	Hattem
							4.88			4.88	Heerde
							15.32			15.32	Oldebroek.
							263.88	186.69^5	92.41^5	542.99	
52	Lamsweerde,	mr. Frans Wilhelm Johannes Arnoldus baron van	Zwolle	Zwolle	Zutphen	11 Nov. 1798	162.63			162.63	Dalfsen
							16.40			16.40	Heino
							80.35	201.84		282.19	Zwolle
							80.34			80.34	Zwollerkerspel.
							339.72	201.84		541.56	
53	Dikkers,	Frederik Jan	Borne	Borne	Borne	17 Nov. 1808	1.87			1.87	Ambt Almelo
							350.64	118.22		468.86	Borne
							0.07			0.07	Diepenheim
							68.66			68.66	Wierden.
							421.24	118.22		539.46	
54	Houck,	mr. Maurits Ernst	Deventer	Deventer	Arnhem	1 Aug. 1790	36.54			36.54	Bathmen
							77.56	124.32	108.80	310.68	Deventer
							9.80			9.80	Diepenveen
							103.72			103.72	Holten
							71.45^5			71.45^5	Raalte.
							299.07^5	124.32	108.80	532.19^5	

Volgnommer.	NAMEN.	VOORNAMEN.	Woonplaats.	Gemeente waartoe de woonplaats van den verkiesbare behoort.	GEBOORTE- plaats.	GEBOORTE- dagteekening.	Bedrag van den aanslag in elke belasting afzonderlijk, met inbegrip der rijksopcenten. Grondbelasting.	Personeel belasting.	Patenten.	Totaal.	Gemeente waar de aanslag heeft plaats gehad.
55	Lamberts,	Nicolaas Antonius	Deventer	Deventer	Deventer	22 Maart 1783	f 87.92	f 88.88	f 10.24	f 182.04	Deventer
							3.70			3.70	Diepenveen
							390.17	5.89		396.06	Raalte.
							481.79	89.77	10.24	581.80	
56	Dedem,	mr. Coenraad Willem baron van	Nieuwleus.	Nieuwleus.	Zwolle	30 Julij 1811	10.23		2.65^5	12.88^5	Avereest
							24.28			24.28	Dalfsen
							145.28	156.84	95.87	397.99	Nieuwleusen
							85.88^5			85.88^5	Staphorst
							3.51^5			3.51^5	Zwollerkerspel.
							269.19	156.84	98.52^5	524.55^5	
57	Cate,	Lambertus ten	Enschede	Enschede	Enschede	16 Mei 1796	22.26			22.26	Denekamp
							44.94	118.62	197.12	365.68	Enschede
							38.33			38.33	Haaksbergen
							8.45	5.57		14.02	Lonneker
							0.78			0.78	Tubbergen
							18.11			18.11	Eibergen
							67.33			67.33	Winterswijk.
							200.20	124.19	197.12	521.51	
58	Middachten,	Ernest Georg baron van	Diepenveen	Diepenveen	Diepenveen	8 Sept. 1796	284.47	236.00^5		520.47^5	Diepenveen.
59	Schimmelpenninck,	Jan Herman Adriaan	Deventer	Deventer	Deventer	3 Febr. 1817	106.28	253.08	156.16	515.52	Deventer.
60	Nagell,	Jan Arend bar. van	Zwolle	Zwolle	Vollenhove	7 Julij 1807	129.24	385.50		514.74	Zwolle.
61	Sonsbeeck,	Alexander van	Zwolle	Zwolle	Zwolle	24 Aug. 1795	2.80			2.80	Dalfsen
							232.09	27.62^5		259.71^5	Heino
							88.30	157.38		245.68	Zwolle
							5.56^5			5.56^5	Zwollerkerspel.
							328.75^5	185.00^5		513.76	
62	Helmich,	mr. Arnoldus Johannes	Zwolle	Zwolle	Zwolle	29 Aug. 1784	1.90^5			1.90^5	Avereest
							10.26			10.26	Wilsum
							38.07			38.07	Zalk
							150.91	163.82		314.73	Zwolle
							139.89^5			139.89^5	Zwollerkerspel.
							341.04	163.82		504.86	
63	Sichterman,	mr. Mello	Zwolle	Zwolle	Zwolle	28 Mei 1821	153.41			153.41	Dalfsen
							[illegible]	[illegible]		[illegible]	Zwolle
							[illegible]			[illegible]	[illegible]
							272.72^5	229.14		501.86^5	
64	Haersolte van Haerst	Johan Christiaan baron van	Zwolle	Zwolle	Zwolle	9 Julij 1809	9.27^5			9.27^5	Avereest
							0.05^5			0.05^5	Nieuwleusen
							18.24			18.24	IJsselmuiden
							78.97	220.17		289.14	Zwolle
							186.29			186.29	Zwollerkerspel.
							277.83	220.17		498.00	
65	Besier,	mr. Pieter François	Deventer	Deventer	Deventer	27 Mei 1782	50.51	109.74		160.25	Deventer
							209.47			209.47	Diepenveen
							118.46	1.10^5		119.56^5	Wijhe.
							378.44	110.84^5		489.28^5	
66	Loghem,	mr. Hendrik van	Deventer	Deventer	Deventer	7 Mei 1808	82.43	185.82		268.25	Deventer
							13.51			13.51	Diepenveen
							22.21^5			22.21^5	Apeldoorn
							130.60			130.60	Nijbroek
							48.76^5			48.76^5	Twello.
							297.52	185.82		483.34	
67	Eekhout,	Evert Jan	Zwolle	Zwolle	Zwolle	20 Sept. 1823	17.76			17.76	Avereest
							21.43			21.43	Dalfsen
							57.61	204.12		261.73	Zwolle
							180.53			180.53	Zwollerkerspel.
							277.33	204.12		481.45	
68	[illegible],	Coenraad Willem	Zwolle	Zwolle	Zwolle	6 Sept. 1778	58.49			58.49	Kampen
							89.34			89.34	Wijhe
							77.86	187.44		265.30	Zwolle
							64.90^5			64.90^5	Zwollerkerspel.
							290.59^5	187.44		478.03^5	
69	Sandberg,	jhr. Paulus Marius	Zwolle	Zwolle	Zwolle	21 Aug. 1802	108.17^5			108.17^5	Heino
							171.01^5			171.01^5	Wijhe
							48.39	142.86		191.25	Zwolle.
							327.58	142.86		470.44	
70	Vos van Steenwijk, (*)	Henri baron de	Zwollerkerspel	Zwollerkerspel	Nice	18 Jan. 1812	158.83			158.83	Heino
							69.44	239.11		308.55	Zwollerkerspel.
							228.27	239.11		467.38	

Gelasten dezelve te doen plaatsen in de *Nederlandsche Staats-courant* en in de *Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant.*

Gegeven te Zwolle, den 20sten Mei 1857.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,

C. Backer, *Voorzitter.*

J. M. van Rhijn, *Griffier.*

(*) Uit ouders geboren welke steeds de hoedanigheid van Nederlanders hebben bezeten.

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.